

ALİ ASLAN**15 Temmuz: Yerli ve milli siyasetin zaferi**

Şerif Mardin meşhur çevre-merkez makalesine şu cümleyle başlar: "Her toplumun bir merkezi vardır." Mardin bu ifadeyle aynı zamanda her toplumun bir çevresinin de olduğunu dile getirmektedir. Bu durum toplumun kendi kendisini temsil edebilen yani bir dışarıya ihtiyaç duymayan bir olgu olduğunda doğrudur. Oysa biliyoruz ki toplum kendi kendini tam olarak temsil edemez yani bir dışarıya ihtiyaç duyar. Bu dışarı, modernöncesi dönemde aşkın olana atıf yapıyordu. Toplum dünyaya aşkın olan mutlak bir hakikatin yansımasıydı. Toplum meşruiyetini bu hakikatten alıyordu. Modern dönemde dünyevileşmeyle beraber bu dışarı mahiyet değişti. Dışarı topluma içkin hale geldi. Böylece toplum kendi bünyesinde bir dışarı üretmek zorunda kaldı. Bu tam olarak toplumun sanki bir aşkını temsil ediyormuş gibi davranması durumunu doğurdu. Bu sözde aşkınlık iddiası Mardin'in toplumun merkezi dediği makamı yani devlet iktidarını işaret etmektedir.

Evet, her devletin bir merkezi vardır ve bu merkez metaforik olarak toplumun tamamını temsil eder. Daha doğrusu temsil ettiği iddiasına sahiptir. Haliyle aslında toplum bir merkez ve çevreden oluşmaz. Toplum sadece bir merkezdir. Dolayısıyla toplumsal hayat çevre ile merkezin etkileşimiyle şekillenmez. **Toplumsal hayat farklı söylemlerin ve bu söylemlerin taşıyıcılığını yapan siyasi aktörlerin toplumun merkezini yani tamamını temsil etme iddialarının çarpışmasıyla şekillenir.** Bu çarpışma süreklilik arz etmez, bazı dönemlerde ortadan kalkar, bazı dönemlerde ise ivme kazanır. Toplum, o halde, merkezinin yerli yerinde olduğu yani istikrarın olduğu dönemlerle, merkezin başka bir merkez kurma iddiasında olan söylem(ler) ve aktör(ler) tarafından yerinden edildiği dönemler olmak üzere iki durumda olur. Ve en nihayetinde toplum tam anlamıyla kendi kendini temsil ettiği, bir bütünlük arz ettiği bir noktaya ulaşamaz. Toplum imkansızdır.

Batıcı siyasetin sonu

Bu perspektiften 15 Temmuz'a baktığımızda, Türkiye'de toplumsal merkezin yeniden tanımlandığı radikal bir kırılmayı temsil etmektedir. Türkiye'de merkez çok uzun bir süre laik-milliyetçi bir ideoloji tarafından belirlendi. Laik-milliyetçi merkez toplumun tamamını temsil etme iddiasında oldu ve bunu yaptı. Toplumun dışarı bu laik-milliyetçi merkezdi ve bu da meşruiyetini yine modern döneme has bir şekilde kendi dışından yani Batı medeniyetinin evrenselliğinden alıyordu.

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle 1990'larda diğer medeniyet havzalarında yaşanan kültürel canlanma

Batı'nın evrenselliğini sarstı. Aynı zamanda Anglo- Sakson dünyada ekonomi odaklı daha pragmatik bir Batı tanımlamasına -neoliberal bir Batı- gidilmesi ve yine Kıta Avrupa'sında ahlaki-kültürel Batı tanımlamasının -liberal demokrat bir Batı- hakim hale gelmesi Türkiye'deki laik-milliyetçi merkezi sarstı. Çünkü laik-milliyetçilik daha özcü ve eski bir Batı tanımlamasından meşruiyetini alıyordu. Kısaca, laik-milliyetçiliğin kendini meşrulaştırdığı sözde aşkın hakikat değişince laik-milliyetçilik de yerinden edilmiş oldu. Buna ülke içinde yükselen siyasi İslam'ı ve Kürt etnik milliyetçiliğini de eklediğimizde laik-milliyetçi merkez dağılma noktasına geldi.

2000'li yıllar yeni oluşan Batı'yı kendisine dışarı olarak alan ama aynı zamanda yerel değerlere de yer açan bir merkezin oluşumuna şahitlik etti. **AK Parti öncülüğünde muhafazakar demokrasi bu yeni merkeze ismini veren söylem oldu.** Muhafazakar-demokrasinin çift taraflı ve ikili bir meşruiyet çerçevesi -hem Batılı hem de Doğulu- oldu. Somut olarak, liberal demokrat Avrupa Birliği ile ilişkiler hiç olmadığı kadar ileri bir noktaya taşındı. Diğer yandan, Osmanlı geçmişi de hiç olmadığı kadar siyasete renk vermeye başladı. Toplumsal alandan dini ve etnik olarak dışlanmış kesimlerin millete yeniden dahil edilmesini sağladığı ölçüde bu ikili meşruiyet çerçevesi sorunsuz işledi.

Ancak zamanla bu ikili yapı taşınmaz noktaya geldi. İç çelişkiler arttıkça muhafazakar demokrat söylem de gücünü kaybetti. 2010-2016 dönemi "kısmen Batıcı" muhafazakar demokrat söylemin kriz dönemini temsil etmektedir. Bu dönemde Batı ile ilişkiler kopma noktasına geldi. Toplumsal alanda hayat tarzı tartışması üzerinden yeni merkeze yönelik laikçi bir başkaldırı gerçekleşti. Bu başkaldırı zamanla rutinleşti. Dış politikada ulus devleti aşma yönünde ilerleyen politik vizyon Arap Baharı'nın çökmesiyle çıkmaza girdi. Üstüne bir de Suriye'nin kuzeyinde Kürt ulus devleti kurulması ihtimali işleri daha içinden çıkılmaz hale getirdi. Bu küresel, bölgesel ve ulusal boyutlar da AK Parti karşısında çok katmanlı bir siyasi blok buldu. **FETÖ bu boyutlar arasında çimento görevi gören ve anti-AK Parti bloğu var eden bir işlev gördü.**

Yerli ve milli siyasetin zaferi

AK Parti iktidarı bu daralmaya "yerli ve milli" bir siyasetle karşılık verdi. Muhafazakar demokrasinin yerini yerli ve milli siyaset aldı. Böylece Batı bir meşruiyet kaynağı olmaktan çıktı. Artık tamamıyla meşruiyet toplum içi alandan neşet etmeye başladı. Bu yeni gerçekliği ya da başka bir ifadeyle yeni merkezi topluma kabul ettirmek kolay olmadı. 7 Haziran seçimleri sonrasında dolaşıma giren yerli ve milli siyaset uzunca bir süre emekleme dönemi geçirdi. Bu dönem 15 Temmuz 2016'ya kadar sürdü. 15 Temmuz yerli ve milli siyasetin tam anlamıyla merkeze yerleşmesini sağladı. **Dolayısıyla 15 Temmuz, ülkenin 1908'den itibaren meşruiyet kaynağı olan Batı'yı tam anlamıyla terk etmesi ve kendine dönmesi anlamına gelmektedir.** Bu durum Türk siyasi hayatında radikal bir yapısal kırılma arz etmektedir.

Öyle ki 15 Temmuz sonrasında CHP ve toplumsal muhalefet, 2010-2016 yılları arasında devreye soktuğu liberal demokrat çizgideki "özgürlükler" siyasetini -kısmen de olsa- bir kenara bırakmak zorunda kaldı. Çünkü bu siyaset istenen sonucu doğurmamakta, bu kesime iktidar yolunu açmamaktadır. Yerli ve milli bir nitelik taşıyan "adalet" söyleminin giderek bu cemaatte revaç bulması boşuna değildir. Adalet arayışı üzerinden bir iktidar arayışı kendini göstermektedir. Ancak bu arayışın halen eski özgürlükler siyasetine has söylemler üzerinden sürdürülmesi muhalefetin etkisini azaltmaktadır. Maltepe mitinginde CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının bir fiyaskoyla sonuçlanması tam olarak bunu göstermektedir.

Sonuç olarak, 15 Temmuz'la birlikte yerli ve milli bir merkez inşasında önemli yol kat edilmiştir. Muhalefet, adalet gibi söylemlerle ya bu duruma adapte olmak zorundadır ya da bu merkezi yerinden edecek tehlikeli bir siyaset yürütmek mecburiyetinde kalacaktır. **Muhalefetin 15 Temmuz'u sürekli olarak değersizleştirmeye çalışması tam da 15 Temmuz'un bu merkezi inşa eden kurucu rolünün yarattığı rahatsızlıktan ötürüdür.** Bu muhalefetin daha da marjinalleşerek Türkiye'nin ideolojik anlamda Batı'dan kopmasının Batı'da yarattığı tepkiyle birleşerek işgal için kullanışlı hale gelmesinin yolunu

açabilir. Bu noktada muhalefet içerisinde yerli ve milli siyaseti benimsemeye yatkın kesimlere büyük görev düşmektedir. Muhalefetin marjinalleşmesinin önüne geçmeleri gerekmektedir.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları *Turkuvaz Medya Grubu'na* aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Post-Kemalist CHP (17.6.2017)**
- > **AK Parti devrimci bir parti mi? (3.6.2017)**
- > **AK Parti'nin ikinci doğumu ve inşa süreci (20.5.2017)**

SABAH

SABAH